

Citát: Údaje sú nová ropa

Tim Berners-Lee

Stav a problémy zverejňovania otvorených údajov v podmienkach územnej samosprávy

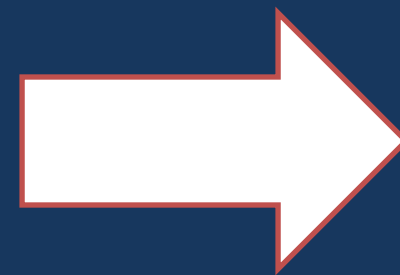
Správa o záveroch predbežnej štúdie

Ing. Vladimír Jendrisek
Kontrolór expert
Bratislava, 20.11.2025

NAJvyšší kontrolný úrad SR

Kto hľadá ...

- . ID_nadoby (Jedinečný identifikátor)
- . Typ_odpadu (Např. *papier, plasty, ..., textil*)
- . Objem (Např. *1100L, podzemný 5m³*)
- . Zemepisna_sirka (Latitude)
- . Zemepisna_dlzka (Longitude)
- . Adresa (Popisné miesto)
- . Poznamka (Doplňujúce info, např. *prístup 24/7, len pre obyvateľov bytového domu*)

... ten nájde.

NAJVVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SR

Záväzok OGP

podporovať lepší prístup k informáciám a zverejňovanie informácií o vládných aktivitách na všetkých úrovniach vlády; zvýšiť úsilie o systematické zhromažďovanie a zverejňovanie údajov o vládných výdavkoch a výkonnosti ...; proaktívne poskytovať cenné informácie vrátane nespracovaných údajov včas, vo formátoch, ktoré verejnosť ľahko nájde, rozumie a používa, a vo formátoch, ktoré umožňujú opätovné použitie

Metodika práce

- Predbežná štúdia – špecifický výkon kontroly
- Dotazník Microsoft forms + § 22 (VÚC, krajské mestá)
 - Návratnosť:
 - 100 % VÚC, krajské mestá
 - viac ako 1800 samospráv (64 %)
- Požiadavka na poskytnutie stanovísk - ÚMS, SK8, ZMOS, DEUS
 - poskytnuté ÚMS, SK8, DEUS
- § 22 – MIRRI SR, Úrad splnomocnenca vlády pre rozvoj občianskej spoločnosti, MS SR

Výsledky predbežnej štúdie

NAJvyšší kontrolný úrad SR

Bratislava, 20.11.2025

Riziká stanovené pred výkonom kontrolnej akcie

1. Riadenie aktivity nie je optimálne
2. Subjekty samosprávy nemajú dobre nastavené procesy vo vzťahu k tvorbe a zverejňovaniu otvorených dát

1. Riziko potvrdené
2. Riziko čiastočne (vo vysokej miere) potvrdené

NKIVS 2016

Cieľ	Ukazovateľ	Cieľ 2020	Stav 2025
Zvýšiť počet inštitúcií samosprávy, ktoré publikujú otvorené údaje	Podiel inštitúcií samosprávy, ktoré publikujú otvorené údaje	VUC: 100% Mestá: 100 % Obce: 70%	VUC: 100% Mestá: < 50 %, všetky krajské Obce: < 1 %
	Podiel inštitúcií samosprávy, ktorých údaje sú publikované ako publikačné minimum pre samosprávu	VUC: 100% Mestá: 100 % Obce: 90%	nebolo predmetom štúdie

kraj	link	počet datasetov	licencia	metaúdaje
Banskobystrický	https://opendata.bbsk.sk/	81	✓	✓
Žilinský	https://geoportal.zask.sk/search	14	✓	✓
Trnavský	https://opendata.trnava-vuc.sk/	75	✓	✓
Trenčiansky	https://www.tsk.sk/974382	26	✗	✗
Bratislavský	https://bratislavskykraj.sk/opendata/	7	✗	✗
Prešovský	https://opendata.psk.sk/	36	✓	✓
Nitriansky	https://www.unsk.sk/zobraz/sekciu/open-data-unsk	5	✗	✗
Košický	https://www.geoportalsk.sk/geonetwork	235	✓	✓

Krajské mestá

mesto	link	počet datasetov	licencia	metaúdaje
Banská Bystrica	https://www.banskabystrica.sk/opendata	41	✓	✓
Žilina	https://egov.zilina.sk/	41	✓	✓
Trnava	https://www.trnava.sk/stranka/transparentnost	24	✓	✓
Trenčín	https://egov.trencin.sk/	17	✓	✓
Bratislava	https://data.bratislava.sk/search	460	✓	✓
Prešov	https://egov.presov.sk/	65	✓	✓
Nitra	https://klient.nitra.sk	23	✓	✓
Košice	https://opendata.kosice.sk/	82	✓	✓

Ostatná samospráva

Problémová oblasť	Vníma ako problém
V rozpočte nie sú vyčlenené prostriedky na otvorené údaje	62 %
Nebola požiadavka zo strany občanov na sprístupnenie otvorených údajov	56 %
Nepoznáme dopyt - neskúmali sme dopyt občanov po otvorených údajoch	40 %
Nedostatočné personálne kapacity a nedostatočná odborná kapacita zamestnancov	32 %
Nedostatok informácií o problematike otvorených údajov	32 %
Komunikácia s dodávateľom informačného systému v oblasti otvorených údajov	31 %
Slabá komunikácia problematiky otvorených údajov zo strany štátu	30 %
Chýbajúca koordinácia a podpora štátu	29 %
Legislatíva, veľa technických noriem a povinností	28 %
Duplicitné zverejňovanie (RIS, faktúry, zmluvy, objednávky ...)	22 %
Nedostatočné zapojenie organizácii samospráv do diskusie o otvorených údajoch	17 %
Nejasnosti pri zverejňovaní údajov (otázky GDPR a pod.)	15 %

Najväčšie prekážky súvisiace so zverejňovaním otvorených údajov v územnej samospráve

Podľa OECD sú „*nedostatočné povedomie a pripravenosť úradníkov v téme otvorených údajov*“ najčastejším obmedzením v implementácii politík v oblasti otvorených údajov

Legislatíva - téma otvorených údajov je aktuálne rozdrobená vo viacerých zákonných a podzákonných normách. Pri množstve úloh, ktoré samospráva plní, nemožno očakávať dokonalé plnenie každej úlohy. Chýba špecifický zákon o údajoch.

(Ne)povinnosť zverejňovať otvorené údaje – MS SR a MIRRI SR sa názorovo rozchádzali v otázke povinnosti zverejňovať otvorené údaje.

Chýbajúci líder – vo viacerých dokumentoch sa spomína kľúčová úloha DEUS vo vzťahu k téme otvorených údajov samospráv (najmä menších samospráv).

Publikačné minimum samospráv má nezáväzný a odporúčací charakter – publikačné minimum prvej fázy je publikované na internete, publikačné minimum druhej fázy je v štádiu konzultovania so zainteresovanými aktérmi.

Nedostatočné povedomie o otvorených údajoch, nepodchytené interné postupy pre spracovávanie a poskytovanie údajov ako otvorených.

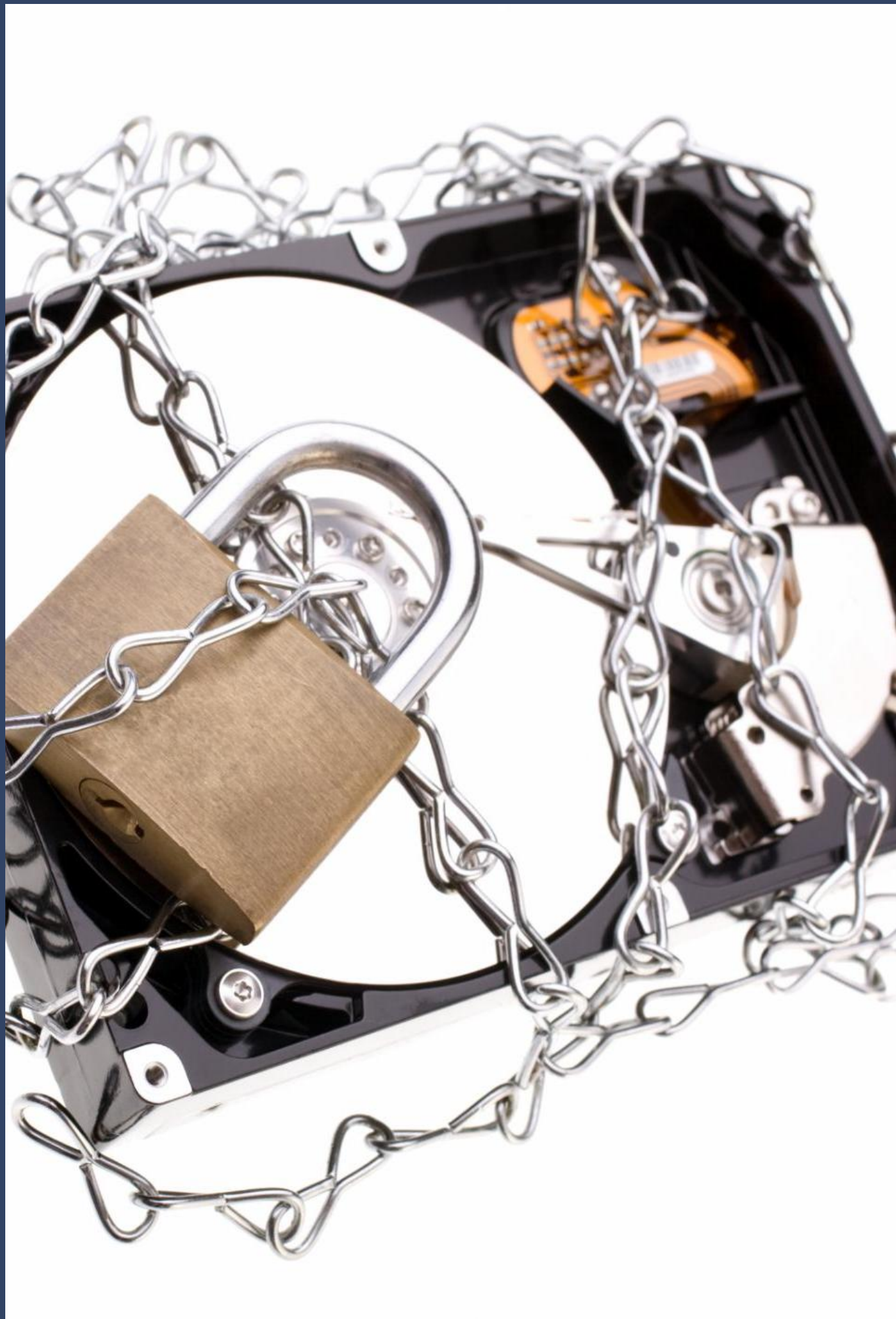
Slabá komunikácia problematiky otvorených údajov – štát stanovil otvorené údaje ako strategickú prioritu. V samospráve to priorita nie je. Výsledky sú slabé, obce a mestá nevedia, čo sú otvorené údaje. Za otvorené údaje často považujú všetko, čo sa zverejnilo na internete.

Duplicita zverejňovania, nedostatočné digitálne zručnosti zamestnancov, problémy s informačnými systémami

Nedostatočné zapojenie organizácií samospráv do diskusie o otvorených údajoch – niektoré samosprávy v rámci dotazníka poukázali na nedostatočnosť diskusie o otvorených údajoch v rámci organizácií, ktoré združujú samosprávy. Tieto úlohy často supľujú občianske združenia (napr. OZ Alvaria).

Neznalosť otvorených údajov je najväčším výsledkom uskutočnenej analýzy samospráv.

Slabé povedomie obmedzuje využitie otvorených údajov na zvýšenie transparentnosti a efektivity samosprávy.

Čo sa ešte v Správe o výsledku predbežnej štúdie dočítate?

- prečo sme sa na danú oblasť zamerali
- čo sú otvorené údaje a čo nie sú
- aké ciele boli určené v strategických dokumentoch
- prečo je dôležité vykonať prieskum dopytu o údajoch u ich potenciálnych užívateľoch
- koľko školení zrealizovalo MIRRI SR pre samosprávy
- aké stanoviská nám poskytli združenia samospráv
- a iné ...

Medzinárodné porovnanie

V Českej republike je regulácia otvorených údajov samospráv upravená predovšetkým prostredníctvom zákona č. 106/1999 Zb. o slobodnom prístupe k informáciám; § 5a explicitne upravuje povinnosť publikovať informácie z úradných dosiek ako otvorené údaje. V samospráve sa to týka obecných úradov obcí s tzv. rozšírenou pôsobnosťou.

Freedom of Information Act (Zákon o slobode informácií) z roku 2005 zabezpečuje v Spojenom kráľovstve prístup verejnosti k dátam. Okrem toho existujú iniciatívy a kódexy (napr. Local Government Transparency Code), ktoré vyžadujú od miestnych úradov zverejňovanie otvorených údajov v špecifikovaných formátoch. Stanovuje minimálne požiadavky na zverejňovanie údajov a informácií pre verejnosť.

Trend - väčšia otvorenosť a povinnosť zverejňovať údaje zo strany samospráv.

NAJVVŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SR

Čo by mohlo zlepšiť stav v oblasti otvorených údajov?

- **Prijať chýbajúci zákon o údajoch:** Nerealizované legislatívne predpoklady pre realizáciu aktivít a opatrení otvorených údajov samospráv mali negatívny dopad na výsledky v tejto oblasti.
- **Zvýšiť povedomie:** Význam a prínosy otvorených údajov pre zamestnancov samospráv a volených zástupcov možno zdôrazniť cez školenia, workshopy a osvetové kampane.
- **Poskytnúť metodickú podporu:** Aktívnejšia komunikácia návodov a usmernení môže samosprávy motivovať začať s otváraním svojich údajov.
- **Podporovať zdieľanie osvedčených postupov:** Úspešné príklady samospráv, ktoré už otvorené údaje poskytujú, môžu inšpirovať ostatné samosprávy.
- **Zabezpečiť technickú pomoc:** Podpora pri implementácii riešení pre zverejňovanie a správu otvorených údajov aj nad rámec projektov, financovaných z externých zdrojov, môže zlepšiť výsledky v tejto oblasti.

ĎAKUJEM
ZA POZORNOSŤ

NAJvyšší kontrolný úrad SR